

Korektury

Redakční praxe

... 3 Stadien des Impingement-Syndroms, wobei das Initialstadium noch reversibel ist, Stadium I: Einblutungen in die Sehne, Odem der Bursa subacromialis eingeeengt (sekundäres Symptom). Stadium II: fibröse und entzündliche Sehnenveränderungen (Rotatorenmanschettenruptur); Abriss der Sehne, Osteophytenbildung. In mehr als 50% der Fälle ist die Sehne des M. supraspinatus betroffen. Zone A (M. supraspinatus)

... Druckerrand mit ...
... wird dem Patienten ...
... erlaubt, die Belastungen über ...
... ersten 6 Wochen über ...
... Eine Rotatorenmanschettenruptur wird arthroscopisch ...
... oder offen operiert. Bei ansatznahen Rupturen helfen ...
... man die Sehne wieder an den Knochen an, ansonsten ...
... stomosiert man die beiden Sehnenenden (Seitzug ...
... Oft wird gleichzeitig auch eine Akromioplastik vorgenommen. Nach dem Eingriff wird der Arm in leichter Ruhigstellung (Briefträgerschiene) ...
... in calcarea

Korektury

- Zásadní součást práce redaktora (zejména externího jazykového redaktora), ale i překladatele a autora
- Redaktor vs. korektor
- Probíhají ve více fázích – **měli by se na nich podílet všichni, kteří mají copyright** (nebo jejich zástupci) + **redaktor/korektor**
- **Pravidlo dvojích očí/čtyř očí** – text by měli číst alespoň 2 kompetentní osoby

Jednotlivé fáze redakčního procesu

- Zběžné posouzení hotového překladu (pár dnů)
- Výběr redaktora (zkušenost, jazyková kompetence, osobní chemie)

- První redakce (1-2 měsíce)
- Seznámení se překladatele s komentáři redaktora (2 týdny)
- Finalizace redakce (3 týdny)

- Sazba (1-2 týdny)
- První korektura sazby (2 týdny)
- Zanáška korektur sazečem (1-2 týdny)
- Finalizace hlavního textu (2 týdny)

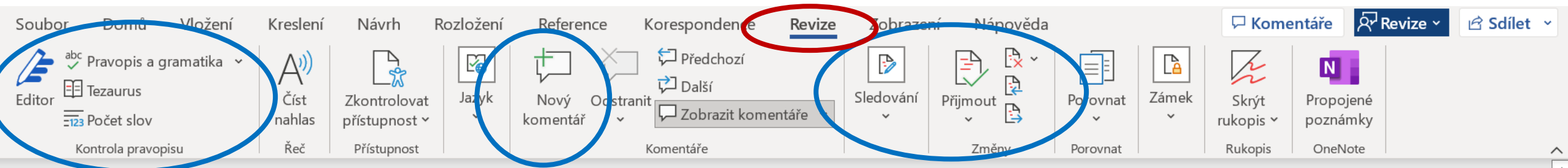
- Korektura obálky (1 týden)
- Finalizace obálky (pár dnů)

- Odeslání do tiskárny

**Příprava grafických
a sazečských podkladů**

Korektury v „rukopise“

- Záleží na domluvě mezi autorem/překladačem, nakladatelstvím a redaktorem
- Dříve se prováděly ručně do na stroji psaného textu a předávali se sazeči-tiskaři, dnes v textovém editoru (Word jako standard) – režim „Sledování změn“
- Pozor na automatické opravy a další nástroje (dobrá pomoc, ale není možné se na ně zcela spoléhat)

Co je to "Lorem ipsum"?

Lorem ipsum (zkráceně **lipsum**) je označení pro standardní pseudolatinský text užívaný v grafickém designu a navrhování jako **demonstrativní výplňový text** při vytváření **pracovních ukázek grafických návrhů** (např. **internetových stránek** , rozvržení časopisů či všech druhů **reklamních materiálů**). **Lipsium** tak pracovně **tohle bude jinak znázorňuje text v ukázkových maketách** (tzv. **mock-up**) předtím, než bude do hotového návrhu vložen smysluplný obsah.

Pokud by se pro stejný účel použil smysluplný text, bylo by těžké hodnotit pouze vzhled, aniž by se pozorovatel nechal svést ke čtení obsahu. Pokud by byl naopak použit nesmyslný, ale pravidelný text (např. opakování „ **asdf asdf asdf** ...“), oko by při posuzování vzhledu bylo vyrušováno pravidelnou strukturou textu, která se od běžného textu liší. Text **lorem ipsum** na první pohled připomíná běžný text, slova jsou různé dlouhá, frekvence písmen je podobná běžné řeči, interpunkce vypadá přirozeně atd.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur

Barbora Svobodová

Postranní komentář

10. listopadu 2022, 12:46

Odpovědět

Korektury sazby

- Pracuje se už s formátem, do něhož není možné libovolně zasahovat – většinou .pdf (produkty od Adobe jako tzv. průmyslový standard pro redaktory, sazeče i grafiky).
- Je důležité užívat standardizované nástroje softwaru – úspora času pro další kolegy v redakčním procesu

**« Le Rêve tchèque ? La littérature tchèque d'après 1989 vue du 21e siècle.
Perspectives, enjeux et réceptions »
Sorbonne Université / ULB, Bruxelles**

Organisateurs

UMR Eur'ORBEM - Cultures et sociétés d'Europe orientale, balkanique et médiane (Faculté des lettres de Sorbonne Université & CNRS) – Xavier Galmiche
Centre d'études tchèques, PHILIXTE, ULB (LTC - Faculté de Lettres, Traduction et Communication) – Petra James

Date - (jeudi 1 décembre), vendredi 2 décembre 2022- **lundi 5 décembre 2022**

Lieu - Paris, Centre tchèque (jeudi, 1 décembre), table ronde d'ouverture ; Paris, Sorbonne-Université (1 journée) vendredi 2 décembre

~~Bruxelles, ULB (1 journée) lundi, 5 décembre~~

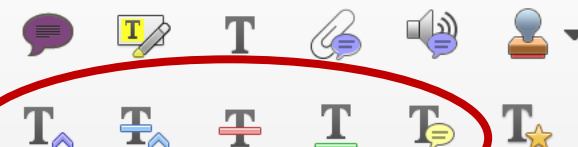
~~Soirée de clôture (La Maison de Prague à Bruxelles, en présence de l'Ambassadeur de la République Tchèque en Belgique Pavel Klucký)~~

Le colloque sera précédé d'une série de lectures, à Paris et à Bruxelles (à partir de septembre 2022)

Appel à communication (CfP)

La sortie du communisme en Bohême après 1989 fut saluée par les écrivains tchèques en tant qu'aboutissement d'un long processus d'autodétermination et de libération d'un carcan idéologique. D'après l'atmosphère de fête qui caractérisa le début des années 1990, on aurait pu espérer une prolifération de créations littéraires riches et innovantes qui ferait entrer sur la scène littéraire européenne de nouveaux Kundera et Hrabal. Cependant, ce « rêve littéraire tchèque » (pour jouer sur le titre d'un essai marquant de Vladimír Macura) fut confronté à des défis importants, dépassant le champ littéraire, que nous souhaitons analyser lors de ce colloque. Depuis

Anotace

Kreslena oznaceni

Seznam poznámek (4)

Hledat

T B. S.

Stránka 1 10.11.2022 13:01:26
poznámka pro sazeče

T B. S.

Stránka 1 10.11.2022 13:01:34

T B. S.

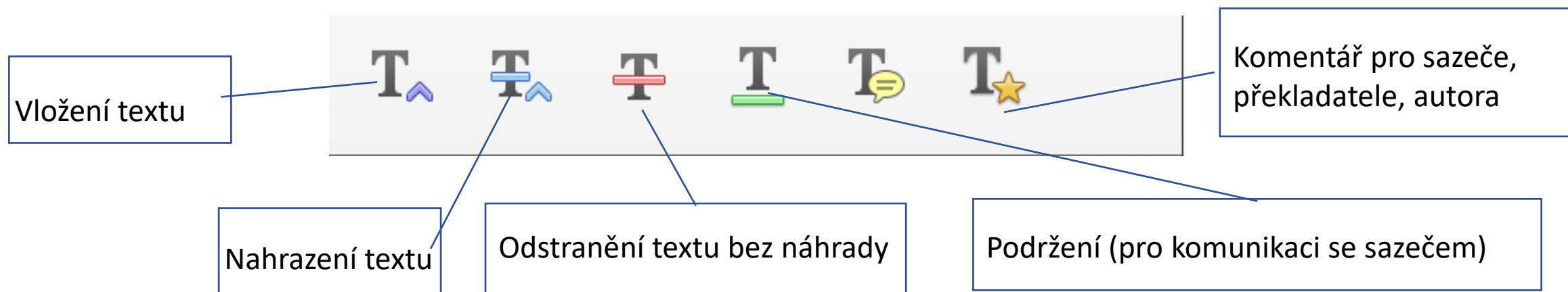
Stránka 1 10.11.2022 13:02:07
Nahrazení textu

T B. S.

Stránka 1 10.11.2022 13:02:25
vložený textu

Korektury sazby

- Pracuje se s nástroji v záložce „Poznámka“

- Video s vysvětlením https://www.youtube.com/watch?v=aYyolKUE-H4&ab_channel=JanTippman

Korektury sazby

- Probíhají ve dvou (třech) kolech
- První korektura sazby – více pracovní
- Druhá korektura sazby – jen „začišťování“ – kontrola zanesených oprav, překlepů, typografie..., už se neposílá autorovi/překladaři
- Třetí korektura sazby – pokud zásahy při druhé korektuře byly výrazné
- I když opravy probíhají v počítači, sazbu je dobré si vytisknout a aspoň jednou si text přečíst na papíře – jiné vnímání textu, vyšší pozornost vůči chybám atd.

Korektorské značky/korekturní znaménka

- Dnes už trochu přežitky, ale stále je možné se s nimi setkat
- Upraveno normou ČNS 88-0410, mají kodifikovanou podobu
- Fungují na principu, že nejprve se udělá značka do textu, na okraji se zopakuje a pak se uvede oprava

Ma provedené opravy na ~~okrajích~~ škrtneme a v textu se podtečují. *o*
Chybná písmena označujeme svislou čarou, kterou opakujeme znovu na okraji a připisujeme k ní správné písmeno. *F a*
Jsou-li vedle sebe dvě nebo více chybných písmen, přeškrtneme svislou čarou písmeno první a poslední a spojíme *ES-17 odo*
rovnou čarou *U* nahoře nebo dole. Chybná slova ~~ukazujeme~~ *vyznačujeme*
svislými čarami u prvního a posledního písmene a přetrháme *je me*

Instrukce pro tiskaře	Značka	Příklady	
		<i>v textu</i>	<i>na okraji</i>
Opravit písmeno	┆	Opravit písmeno	<i>Ti</i>
Opravit skupinu písmen	┆	Opravovet písmeno	<i>Hi</i>
Opravit několik stejných písmen	┆	Parlement e Reda	<i>la</i> ~~3~~
Rozlišení několika různých chyb v jednom odstavci	┆	Tudy je velmi mnoha chba	<i>La Li Jo fy Je</i>
Smazat písmeno nebo slovo	↑↓↕	Komisse a ale Parlament	<i>↑ ▮ e</i>
Přidat slovo nebo písmeno	┆	Parlamnt a dvůr	<i>┆me ┆Soudní</i>
Přidat vynechaný text (viz kopie)	┆	1. ledna 3. prosince	<i>┆</i> ~~See copy~~
Horní index	┆	stanovisko Komise (┆)	<i>┆²</i>
Dolní index	┆	H ₂ SO ₄	<i>┆₄</i>
Změna na kurzivu	—	<u>ad infinitum</u>	— <i>(ital.)</i>
Změna z kurzivy na normální (roman)	○	<i>Status quo</i>	○ <i>(rom.)</i>
Změna velkých písmen na malá	○	CEDEFOP	○ <i>(l.c.)</i>
Změna malých písmen na velká	≡	Osn	≡ <i>(caps.)</i>
Změna na tučně	~~~~	zvýraznit tohle slovo	~~~~ <i>(bold)</i>

Korektury a pravopis

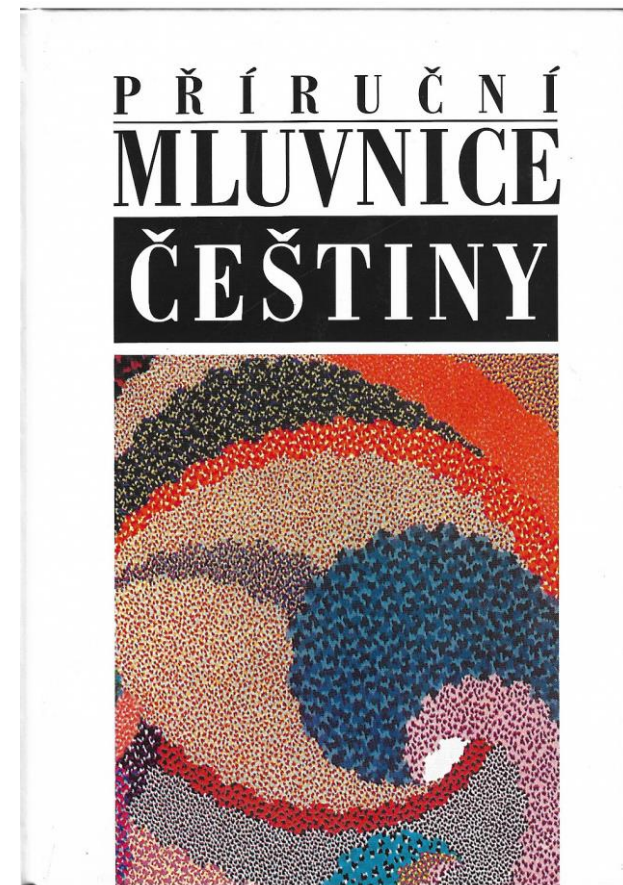
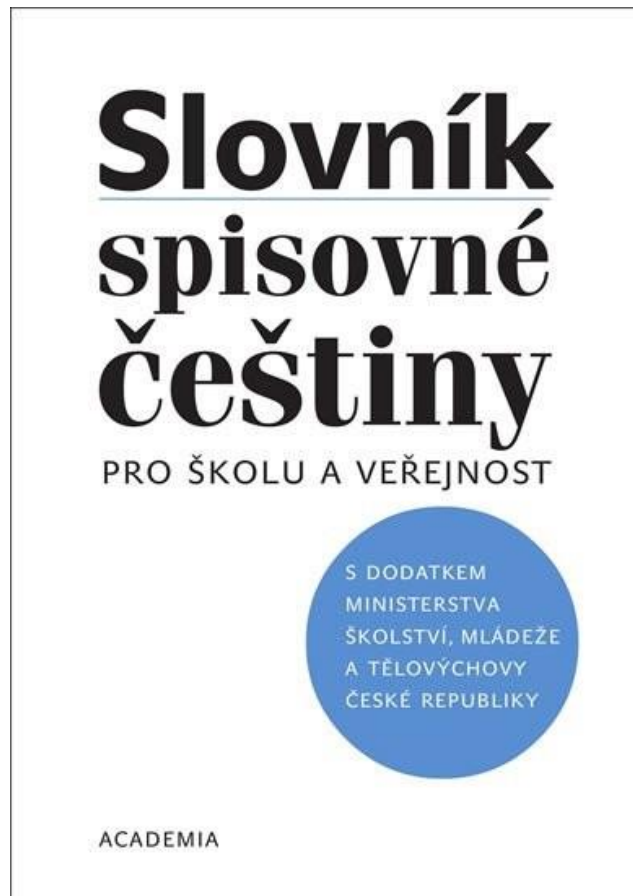
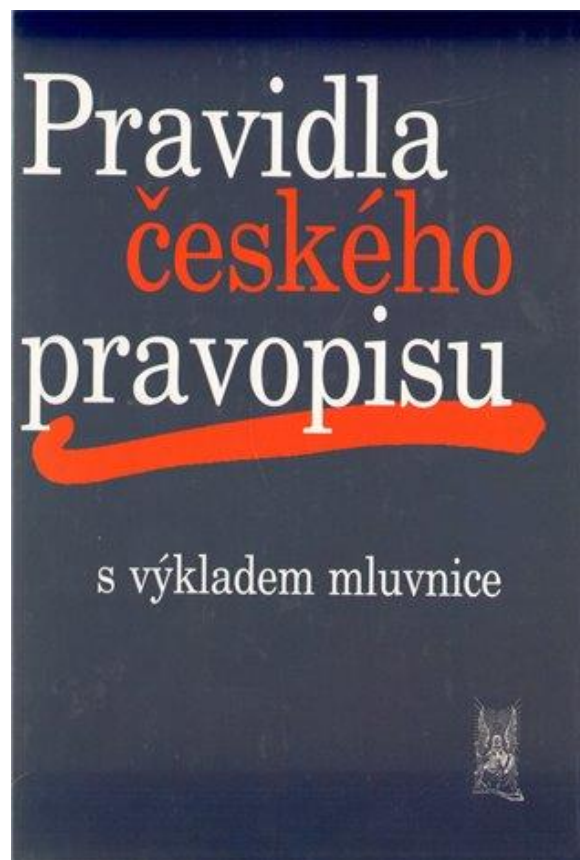
- Redaktor/korektor musí ovládat pravidla českého pravopisu a pracovat s aktuálně platnými a kodifikovanými příručkami (ale nutně nemusí být bohemista).
- Je dobré vědět, co v pravopise dělá problém nám samotným, a vědomě s tím pracovat.

KOREKTOR #7

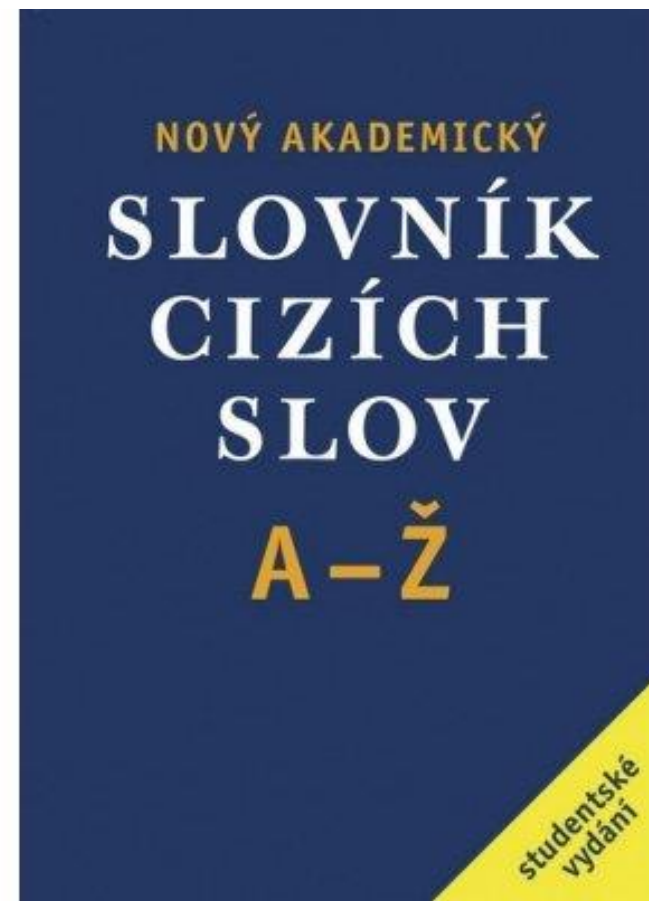
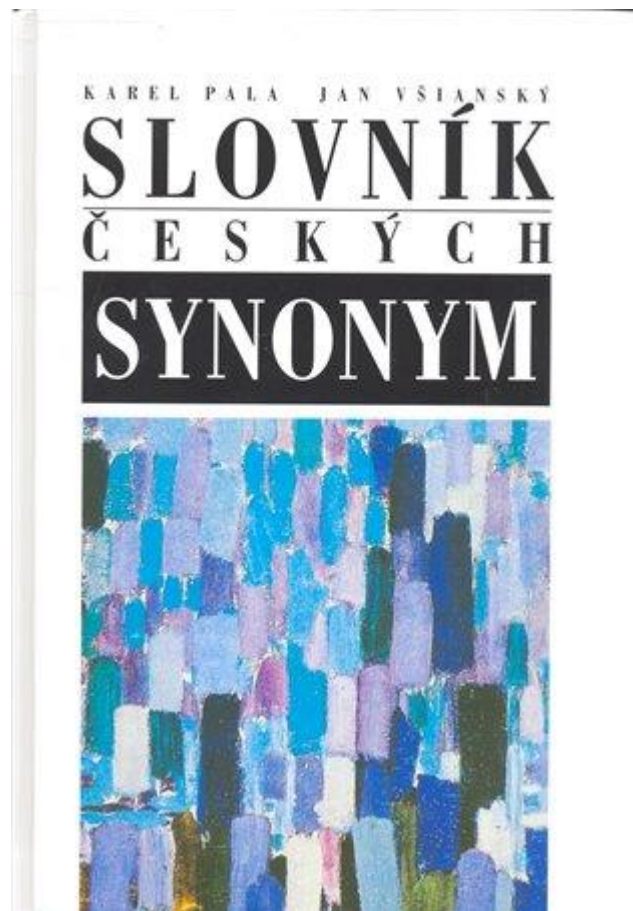
Scénář: Vilém Koubek
Kresba: Jana „Yuffie“ Kilianová

Základní knižní příručky

Specializované příručky

Volně dostupné elektronické zdroje

- Databáze Ústavu pro jazyk český AV ČR:

<https://ujc.avcr.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/>

- Internetová jazyková příručka

<http://prirucka.ujc.cas.cz/>

- Akademický slovník současné češtiny

<https://slovníkcestiny.cz/uvod.php>

- Valenční slovník českých sloves – VALLEX

<http://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.7/data/html/generated/alphabet/index.html>

- Slovník spisovného jazyka českého

<https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?db=ssjc>

- Český národní korpus (není kodifikační – obsahuje výrazy podle užití bez ohledu na správnost)

<https://www.korpus.cz/>

- Český jazykový atlas (nářečí)

http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/Cesky_jazykovy_atlas.html

Pár příkladů často se vyskytujících chyb, neobratností a dobře míněných rad i pro budoucí překladatele

- Nadužívání ukazovacích zájmen při předkladu členů
- Nadužívání vedlejších vztažných vět, zbytečně komplikovaných nominálních struktur
- Čeština upřednostňuje slovesné vazby před nominálními (Lucien est un taiseux. → raději „Lucien toho obvykle moc nenamluví.“ než „Lucien je obvykle nemluva.“)
- S přechodníky maximálně šetřit
- Nevhodné použití zájmena svůj (Dbejte o vaše zdraví! X Dbejte o své zdraví!)
- Opakování slov – variovat a používat synonyma, kde to jen trochu jde
- Doslovné překládání vazeb se slovesy dělat, mít, být, frázových sloves...
- Problematika překladu nářečí a hovorové vrstvy jazyka (míra obecné češtiny, nepřekládat nářečí nářečím)
- Přivlastňování pomocí druhého pádu (sestry kolo → sestřino kolo)
- Užití „díky“ x „kvůli“
- Psaní velkých písmen podle originálního jazyka překladu a ne podle českých pravidel nebo úzu

Pár příkladů často se vyskytujících chyb, neobratností a dobře míněných rad i pro budoucí překladaatele

- Nadužívání „nicméně“ (místo avšak, ovšem)
- Nevhodné užití „aniž“ – mělo by kopírovat čas v hlavní větě – ne dávat automaticky aniž by (Šel pryč, aniž se rozloučil.)
- Zbytečně složité konstrukce (Otec vedl telefonický hovor s jedním ze svých klientů. → Otec telefonoval s klientem.)
- Rozlišovat mezi „jaký“ (dotaz na kvalitu) a „který“ (výběr z možností).
- 1. p. xxx 7. p. v přísudku jmenném se sponou – 1. p. – stálá vlastnost nebo zařazení do třídy (Delfín je savec.) – 7. p. – časově omezená vlastnost (Byl oblíbencem celé školy.)
- Doslovné překládání idiomů (Fumer comme un pompier → ne kouřit jako hasič ale např. bafat jako kamna, dýmit jako fabrika – podle kontextu)
- Nebát se občas něco ztratit v překladu (On lit *L'Est républicain*, on refait le match du FC Sochaux. → Čtou se noviny, probírá zápas FC Sochaux.)
- Nadužívání typografických prostředků – kurziva a uvozovky, otázka středníku
- Nedůsledné psaní jazykových dublet (citron – citrón)

Úkol: Korektura textu papírově i v pdf

- Během víkendu budou ve Studijních materiálech v ISu dostupné dva texty ve formátu pdf (každý o rozsahu max. 1 strana), které bude potřeba opravit.
- Jeden z nich si vytiskněte, zaznačte do něj opravu ručně (můžete použít korekturní značky, ale nemusíte). Takto opravený text prosím naskenujte nebo vyfoťte, aby bylo vše čitelné a nahrajte do Odevzdáárny v ISu.
- Druhý text opravujte přímo v pdf v Adobe Readeru (nebo jeho alternativách) pomocí k tomu určených nástrojů.
- **Termín odevzdání obou prací: 20. 11. 2022**